

Oslo

Områdesatsningene i Oslo

Sosialagentene

Bydel Alna

Utdanningsetaten

Sluttrapport

Delprogram oppvekst og utdanning

Godkjent: 04.25

Departementene

INNHold

Innhold	1
Sluttrapport oppsummert	2
1 Kort oppsummering av prosjektet	3
2 Måloppnåelse	4
3 Prosjektets leveranser	6
4 Vurdering av gevinstoppnåelse	10
4.1 Gevinster i egen og/eller involverte virksomheter	13
4.2 Overføringsverdi til andre	13
5 Budsjett og regnskap	14
6 Evaluering og Læring	14
6.1 Suksessfaktorer	14
6.2 Usikkerhet	16
6.3 Viktige funn og læringspunkter	17

Foto forside: Eivind Kleiven, Bydel Alna

SLUTTRAPPORT OPPSUMMERT

Prosjekt-informasjon	Prosjektnavn: Sosialagentene Delprogram: Oppvekst og utdanning Områdesatsing: Groruddalssatsingen Prosjektperiode: 1.8.20 – 31.12.2022 Hvor er prosjektet gjennomført: Bydel Alna Prosjektleder: Anita Wibecke Hansen Prosjekteier: A-eier: Bydel Alna. B-eier: UDE Godkjent dato: 03/2025 Andre kontaktpersoner som kan fortelle om prosjektet: Guro Owren og Tosheeba Rasool, Bydel Alna. Kari Odden, UDE.
Mål-oppnåelse	Prosjektet ble initiert for å adressere utfordringer relatert til mobbing, utenforskap og konflikter i skolehverdagen, samt for å forbedre samarbeidet mellom skole, barnevern og andre tjenester. Hovedmålet var å øke elevenes sosiale kompetanse, redusere konfliktnivået og skape en tryggere skolehverdag. Prosjektet har i stor grad bidratt til å nå disse målene. Sosialagentene har blitt en sentral ressurs i skolen, elever rapporterer økt trivsel, og samarbeidet mellom ulike instanser har blitt mer strukturert.
Prosjektets leveranser	• Ansettelse av sosialagenter • Kursrekke for elever – sosial kompetanse og livsmestring • Foreldrekurs og veiledning • Tverrfaglige innsatsteam • Samarbeid med fritidsarenaer • Systemutvikling og rutiner • Evaluering og læringsdokumentasjon
Vurdering av gevinst-oppnåelse	Evalueringer viser at prosjektet har bidratt til økt sosial trygghet i skolen, forbedrede samarbeidsstrukturer mellom tjenester og et mer inkluderende skolemiljø. Elevene har fått bedre verktøy for å håndtere konflikter, og foreldreinvolveringen har økt i noen grupper.
Budsjett og regnskap	Prosjektet har vært finansiert gjennom Groruddalssatsingen og kommunale midler. Totalbudsjettet for prosjektet var på omtrent 13 millioner kroner over en periode på fire år. Det har vært noen kostnadsoverskridelser knyttet til oppskalering av tiltakene, men prosjektet har i stor grad holdt seg innenfor de økonomiske rammene.
Evaluering og læring	Evalueringen av prosjektet viser at arbeidet skolene og bydel har gjort sammen om implementering av sosialagentene, har hatt en betydelig positiv effekt på skolemiljøet. Implementeringen har styrket forutsetningene for tidlig innsats og en helhetlig tilnærming i oppfølgingen av elevene gjennom tverrfaglig samarbeid. Prosjektet har ikke lyktes i å få med alle foreldre, og det bør jobbes videre med å senke terskelen for foreldreinvolvering.

1 KORT OPPSUMMERING AV PROSJEKTET

Prosjektet «Sosialagentene» ble etablert i 2020 som en del av Groruddalssatsingen, et samarbeid mellom Oslo kommune og staten for å forbedre levekår og oppvekstvilkår i utsatte bydeler. I Bydel Alna hadde det over tid vært en økning i utfordringer knyttet til barne- og ungdomsmiljøet, inkludert mobbing, utenforskap, konflikter mellom barn og ungdom, samt en økning i bekymringsmeldinger til barnevernet.

Flere faktorer lå til grunn for etableringen av prosjektet:

1. **Økende konfliktnivå i skolehverdagen:** Lærere og skoleledelse rapporterte om en økning i konflikter i friminuttene og klasserommet. Mange elever hadde utfordringer med å håndtere sosiale situasjoner og løse konflikter på en hensiktsmessig måte.
2. **Manglende koordinering mellom tjenester:** Skolene hadde støttefunksjoner internt i Utdanningsetaten som de benyttet, men samarbeidet med eksterne tjenester som barneverntjenesten, skolehelsetjenesten, sosialtjenesten og andre instanser var ofte lite strukturert og koordinert
3. **Bekymringsmeldinger og tidlig kriminalitet:** Barneverntjenesten mottok flere bekymringsmeldinger knyttet til elever i 5. og 6. klasse. Dette sammenfalt med en bekymringsverdig økning i ungdomskriminalitet i enkelte miljøer i Bydel Alna. Tidlig innsats ble sett på som en nødvendig strategi for å forebygge senere utenforskap og kriminelle løpebaner.
4. **Svak foreldreinvolvering:** Mange foreldre opplevde det som utfordrende å navigere i skolesystemet og hadde begrenset kontakt med skolens ansatte. Dette bidro til at elever ikke fikk tilstrekkelig støtte hjemmefra til å håndtere sosiale utfordringer og skolefaglige krav.
5. **Overgangsproblemattikk mellom barneskole og ungdomsskole:** Det var en bekymring for at mange elever slet med overgangen fra barneskole til ungdomsskole, noe som kunne føre til økt frafall og lavere fullføring av videregående opplæring.

I lys av disse utfordringene ble prosjektet «Sosialagentene» utviklet med mål om å styrke elevenes sosiale kompetanse og skape en bedre samhandling mellom skolen, bydelen og familiene. Bydelen og skolene skulle samarbeide om å styrke den helhetlige oppfølgingen av elevene.

Prosjektet bygger på *Bronfenbrenners utviklingsøkologiske modell*, som vektlegger betydningen av sammenhengen mellom ulike arenaer i barnas liv. Sosialagentene fungerer som brobyggere mellom skole, hjem, fritidstilbud og barnevernet, og følger elevene fra skole til fritidsklubber for å sikre trygge overganger.

Metodisk benytter sosialagentene en oppsøkende tilnærming, hvor de bygger relasjoner gjennom tilstedeværelse i skolehverdagen før, under og etter skoletid.

Sosialagentene har bidratt med opplæring i temaer som konflikthåndtering, vennskap og grensesetting, med mål om å styrke elevenes sosiale kompetanse.

Skolene som har vært involvert i prosjektperioden er:

- Lutvann skole
- Skjønnehaug skole
- Trosterud skole
- Tveita skole

2 MÅLOPPNÅELSE

Prosjektmål	Grad av oppnåelse	Forklaring (Suksesskriterier)
Barn og deres familier skal oppleve å få rett hjelp til rett tid fra rett instans	Høy	En av leveransene til prosjektet, var opprettelsen av et «innsatsteam» på hver skole. Evalueringen, gjennomført av UKE i 2023, viser at innsatsteamet har bidratt til å øke motivasjon og forutsetninger for å arbeide mer tverrfaglig. Innsatsteamet har bidratt til økt fokus på tidlig innsats, forebygging, og fremmet samarbeid på tvers. Tilbakemeldinger fra personer som har arbeidet som sosialagenter, er at prosjektet har bidratt til at tjenester raskere blir koblet på og at det i større grad har blitt satt inn riktig tiltak så fort som mulig. En viktig årsak til at prosjektet lyktes med dette, var at aktørene i innsatsteamet avklarte deres muligheter for å bidra underveis i innsatsteam-møtene. I hvor stor grad prosjektmålet ble nådd, varierte i stor grad mellom de ulike skolene. Et viktig suksesskriterium her var at medlemmene i innsatsteamet møtte jevnlig, slik at relasjoner og samarbeidsform mellom aktørene ble utviklet.
Økt sosial kompetanse og livsmestring hos barna	Høy	UKEs evaluering fra 2023 viser at sosialagentene har bidratt til å styrke elevenes sosiale ferdigheter og lavere konfliktnivå i skolemiljøet. Det har gitt positivt utslag med mer ro i klasserommene og på elevenes faglige utvikling.
Styrket relasjon mellom: elever og nærmiljø, hjem og skole, foreldre seg imellom	Medium	Elever og nærmiljø: Erfaringer fra sosialagentene tyder på at overgangene mellom skole og fritidstilbud (eks: fritidsklubb) har blitt styrket gjennom prosjektet. Sosialagentene har bidratt til at samarbeidet mellom fritidsklubber og skolene har blitt tettere, og bedre og mer aktiv bruk av fritidsklubb. Flere skoler har åpnet

		egne fritidsklubber for barn i 5.-7.-trinn, der skolene også har hatt mulighet til å benytte seg av ansatte fra bydelens fritidsklubber. Hjem og skole: UKEs evaluering fra 2023 viser at «sosialagentene blir verdsatt som viktige bidragsyttere av samtlige deltakergrupper». Basert på dette, tyder det på at prosjektet har bidratt til at samarbeidet mellom hjem og skole har blitt bedre. Foreldre seg imellom: Erfaringer fra sosialagentene er at det på enkelte skoler, og mellom enkelte foreldre, kan oppstå konflikter. Prosjektet har gjort enkelte tiltak for å bedre dette, men av flere ulike årsaker, deriblant covid-pandemien, har ikke prosjektet lyktes med dette.
--	--	---

Prosjektmål	Grad av oppnåelse	Forklaring (Suksesskriterier)
Økt sosial kompetanse og livsmestring hos barna	Høy	Det er gjennomført kursrekker og veiledning med mål om å styrke elevenes sosiale ferdigheter. UKEs evalueringsrapport forteller at elevene har fått bedre kompetanse innen konflikthåndtering og til å uttrykke følelser og behov. Sosialagentene har bidratt til å øke elevenes sosiale kompetanse og livsmestring-ferdigheter. Dette har gitt svært positivt utslag i det sosiale miljøet på og utenfor skolen. Det har gitt mer ro i klasserommene og bedre forutsetninger for elevenes faglig utvikling
Styrket relasjon mellom skole og bydelstjenester	Høy	Økt samarbeid mellom sosialagentene, lærere og helsetjenesten har gitt bedre oppfølging av barn med særskilte behov. Tilbakemeldinger tyder på at innsatsteamene har bidratt til å bli bedre kjent med fagprofesjoner og tjenester i bydelen. UKES evalueringsrapport forteller at «Sosialagentene trenger tydelige rammer, og god samhandling med andre ansatte på skolen og foreldre for å lykkes».
Forebygging av konflikter og mobbing	Medium	Noe reduksjon i mobbing og konfliktnivå, men fortsatt rom for forbedring. UKES evalueringsrapport forteller at «kontaktlærere opplever å få kunne jobbe mer med fag, diskusjon og refleksjon, og mindre med relasjoner fordi sosialagenten kan ta konfliktene ut av klasserommet og løse de der og da.»

Økt foreldremedvirkning	Medium	Foreldre har deltatt i arrangementer og veiledningsmøter, men det er fortsatt en utfordring å mobilisere alle. UKEs evalueringsrapport forteller at «flere foreldre skulle gjerne hatt mer informasjon om faginnholdet slik at de kan følge opp hjemme og bruke samme språk som sosialagentene».
----------------------------	--------	--

3 PROSJEKTETS LEVERANSER

Prosjektet «Sosialagentene» har levert en rekke tiltak og aktiviteter som har bidratt til å nå målene. Disse leveransene er både strukturelle (organisering, samarbeid og systemer) og praktiske (direkte tiltak rettet mot elever, lærere og foreldre).

1 Ansettelse av sosialagenter

- Det ble ansatt sosialagenter som en del av barneverntjenesten i bydelen, men med fast tilknytning til skolene.
- Hver sosialagent jobbet fire dager i uken på skolen og én dag i barnevernet. Dette bidro til at de både var en del av skolehverdagen og hadde tilgang til støtteapparatet i bydelen.
- Sosialagentene fungerte som en brobygger mellom skole, barnevern, fritidstilbud og hjem, og de jobbet tett med lærere, sosiallærere, helsesykepleiere og andre relevante aktører.

2 Kursrekke for elever – Sosial kompetanse og livsmestring

En av leveransene i prosjektet var en fast kursrekke rettet mot elever i 5. og 6. klasse. Kursene fokuserte på å utvikle sosial kompetanse, identitet, konfliktløsning og mestringsstrategier, samt sosiale medier og digital trygghet.

Disse kursene ble gjennomført som ukentlige økter, enten i hel klasse eller i mindre grupper, avhengig av behovet på den enkelte skole. Temaene var:

Kursrekke 1

- Tema 1: Intro
 - Introducerer sosialagentene og DIVE-metoden (definere utfordringen, idemyldring, valg av løsning og evaluering av løsningen).
- Tema 2 og 3: Identitet.
 - Identitetsutvikling- hvem er jeg, hvem er jeg sammen med andre, og hvordan opplever andre meg? Hvem ønsker jeg å være? Hvem ønsker jeg å bli?
- Tema 4: Selvfølelse.

- Selvfølelse, selvbilde og selvtillit - forståelsen for at «jeg er noe mer enn hva jeg gjør»
- Tema 5: Å lære å forstå egne og andres følelser
 - Styrke relasjonen blant elevene ved å forstå og kunne sette ord på sine egne og andres følelser samt hjelpe elevene i møte med nye mennesker.
- Tema 6: Vennskap
 - Reflektere og øve på å være en god venn for jevnaldrende.
- Tema 7: Samarbeid
 - Trene på å jobbe sammen for å oppnå felles mål.
- Tema 8: Konflikthåndtering
 - Gi elevene gode verktøy i møte med negative situasjoner hvor voksne ikke er til stede.

Kursrekke 2

- Tema: Konflikthåndtering del 2
 - Gi elevene gode verktøy i møte med negative situasjoner hvor voksne ikke er til stede.
- Tema 2: Respekt
 - Hjelpe elevene med å forstå definisjonen på respekt. Sammen med elevene øves det på å vise respekt til seg selv og andre. Samt bevisstgjøre elevene på forskjellen mellom positiv og negativ respekt.
- Tema 3: Sosiale medier
 - Trene elevene til å kunne tenke kritisk tenkning i møte med digitale verktøy og sosiale medier.
- Tema 4: Mobbing
 - Lære barna å være oppmerksom på omgivelsene rundt dem. Blir noen medelever plaget/mobbet? Hva kan de gjøre når de ser andre bli plaget/mobbet?
- Tema 5: Å sette grenser for seg selv og respektere andres grenser.
 - Lære og trene barna opp til å stille gode og kritiske spørsmål til seg selv under vanskelige situasjoner. Hva vil skje hvis jeg ikke setter grenser for meg selv? Hvordan kan jeg øve på å sette grenser for meg selv? Hvorfor kan det være vanskelig å sette grenser for seg selv? Hvordan kan jeg lære å si nei til andre på en høflig måte, samt respektere andres grenser.
- Tema 6: Å bli bedre kjent m/ politiet

- Ved å bli kjent med politiet under trygge omgivelser kan bidra med å forebygge frykt/hat elever kan ha mot politiet. Forebyggende politi lager egen presentasjon til dette temaet.
- Tema 7: Avslutning
 - Oppsummering av diverse temaer, og sosial hygiene.

3 Foreldrekurs og veiledning

- Det ble etablert faste foreldremøter med fokus på hvordan foreldre kan støtte barnas sosiale utvikling og skolehverdagen.
- Foreldreforretter og temakvelder ble arrangert, hvor foreldre kunne møte sosialagenter, lærere og andre fagpersoner for å diskutere oppvekstutfordringer, konflikthåndtering og foreldrerollen.
- Spesielt fokus på foreldre som opplevde språkbarrierer eller manglende kjennskap til skolesystemet, for å sikre at de også ble inkludert.

4 Tverrfaglige innsatsteam

For å sikre at elever fikk rett hjelp til rett tid, ble det etablert faste innsatsteam på skolene. Disse teamene bestod av:

- Sosialagentene
- Skolens sosiallærer
- Helsepsykiatere
- Barnevernspedagog
- Representanter fra skoleledelsen, ofte rektor
- I enkelte skoler: BUP
- I enkelte skoler: miljøteam/miljøterapeuter ansatt på skole

Disse teamene hadde faste møter hvor de kartla utfordringer, diskuterte enkelte elever (enten anonymt eller med navn hvis samtykke var innhentet) og planla felles tiltak. Det ble utarbeidet et eget samtykkeskjema, som ble benyttet. Erfaringene fra prosjektet var at dette fungerte godt. Et samtykke gjorde det mulig å identifisere elever i risikozonen tidlig og sette inn skreddersydde tiltak.

5 Samarbeid med fritidsarenaer

For å sikre at tiltakene ikke bare var begrenset til skoletiden, jobbet sosialagentene også med fritidsklubber, idrettslag og andre fritidstilbud.

- Sosialagentene samarbeidet med lokale fritidsklubber for å tilrettelegge for aktiviteter etter skoletid.
- De hjalp elever med å finne fritidsaktiviteter som passet deres interesser, og fulgte i noen tilfeller opp enkelte elever for å sikre at de ble inkludert.
- Skole-hjem-bydel-samarbeidet bidro til at elever med spesifikke utfordringer fikk en helhetlig oppfølging både på skolen og i fritiden.

6 Systemutvikling og rutiner

Det ble utviklet en **samtykkemal**, og **rutiner** for samarbeid mellom skole og bydelstjenester ble utarbeidet, slik at man kunne dele nødvendig informasjon innenfor lovverkets rammer.

Innsatsteamet ble beskrevet i et eget dokument, for å tydeliggjøre ansvarsfordelingen og oppgavene, både for bydel og skole.

Videre ble det utarbeidet egne **kursrekker**, holdt av sosialagentene for elevene. Disse ble knyttet opp til læreplanen LK20s avsnitt om folkehelse og livsmestring. Kursrekkene foregår i løpet av ett skoleår for 5. og 6. trinn.

Kursrekkene er inspirert av *dive-metoden* utarbeidet av Sven Lindback og Patrick Glavin. Metoden har fokus på gode samhandlingsferdigheter og sosial tilpasning på skolene. Sosialagentene har utarbeidet en idebank med flere temaer som de kan velge ut, men noen av temaene er faste, som for eksempel *konflikthåndtering* og *forstå egne og andres følelser*.

Kursrekkene og sosialt oppsøkende arbeid er også teoretisk forankret på bakgrunn av Bronfenbrenners bioøkologiske system og Vygotsky sin læringsteori basert på signifikante annen.

Det ble også utviklet kursrekker for sårbare barn som var faglig svake og/eller hadde utfordringer knyttet til for eksempel konsentrasjon eller sosialt samspill.

7. Evaluering og læringsdokumentasjon

For å sikre at prosjektet ble evaluert og videreutviklet underveis, ble det gjennomført:

- **Spørreundersøkelser blant elever** for å måle effekten av kursene og skolemiljøet.
- **Intervjuer med lærere og foreldre** for å få innsikt i hvordan tiltakene påvirket skolehverdagen.
- **Observasjoner av sosialagentene i arbeid** for å vurdere metodene deres.
- **Møter med samarbeidspartnere** for å justere strategier og tiltak basert på erfaringer.

Resultatet av arbeidet over, besto blant annet av en **evalueringsrapport fra UKE (2023)**.

Leveranse	Status	Beskrivelse av prosjektleveransen (Kvalitetskrav)
Ansettelse av sosialagenter	Levert	Sosialagentene er ansatt i barneverntjenesten og arbeider fast på skolene fire dager i uken.

Kursrekke for elever	Lever	Gjennomført ukentlige undervisningsøkter i 5. og 6. klassene med temaer som vennskap, grensesetting, identitet og konflikthåndtering. Det ble utviklet en kursrekke for ca. 10 elever av gangen, til sammen ti økter.
Foreldrekurs og veiledning	Delvis lever	Flere foreldre har deltatt på foreldrekafé og kurs, men det er fortsatt utfordringer med å engasjere alle målgrupper.
Tverrfaglige innsatsteam	Lever	Innsatsteamet har resultert i tidligere identifikasjon av elever med behov for støtte.
Samarbeid med fritidsarenaer	Lever	Sosialagentene har fungert som brobyggere mellom skole og fritidstilbud.
Systemutvikling og rutiner	Lever	Utviklet og implementert rutiner for samarbeid mellom skole og bydelstjenester.
Evaluerings- og læringsdokumentasjon	Lever	Innsiktsarbeid og spørreundersøkelser har bidratt til forbedringer underveis i prosjektet.

4 VURDERING AV GEVINSTOPPNÅELSE

Gjennom prosjektperioden har «Sosialagentene» sammen med etablering av tverrfaglige innsatsteam ført til betydelige positive endringer i skolemiljøet og samarbeidet mellom skole og hjelpeinstanser. En av de mest merkbare gevinstene er at elevene har utviklet bedre sosiale ferdigheter og en økt evne til å håndtere konflikter på en konstruktiv måte. Dette har bidratt til en tryggere skolehverdag, hvor elever i større grad viser forståelse for hverandres behov og håndterer utfordringer på en mer moden måte.

Samarbeidet mellom skolen og hjelpeapparatet har også blitt styrket betydelig. Tidligere kunne det være utfordrende å sikre rask og målrettet oppfølging av elever som trengte ekstra støtte, men med innføringen av tverrfaglige innsatsteam har dette blitt mer effektivt. Sosialagentenes rolle som brobyggere mellom skolen, barnevern, helsetjenesten og fritidsarenaer har gjort det lettere å identifisere og adressere utfordringer tidlig. Dette har ført til at flere barn får nødvendig hjelp før problemene eskalerer, noe som har styrket den forebyggende innsatsen i bydelen.

På lang sikt forventes det at prosjektet vil bidra til enda større gevinster for både individet og samfunnet. Ved å gi barn og unge bedre sosiale ferdigheter og mer stabile relasjoner, øker sannsynligheten for at de trives på skolen og fullfører både ungdomsskole og videregående opplæring. Tidlig forebygging av utenforskap og risikofylt atferd kan også redusere kriminalitet blant unge. I tillegg vil en tettere kobling mellom skole og fritidstilbud sikre at barn får tilgang til positive og trygge

arenaer også utenfor skoletiden, noe som ytterligere kan styrke deres sosiale utvikling og livsmestring.

På spørsmål til sosialagenter om hva de opplever at sosialagentene har fått ut av arbeidet, oppgis det at:

- Nødvendig relasjon til elevene ved at Skolene klarte å legge til rette for at sosialagentene kunne gjennomføre kursrekkene til tross for Covid-19 og utfordringene som fulgte med.
- Sosialagentene fikk konkrete tilbakemeldinger fra skole, elever og foreldre samt egne erfaringer, som bidro til å utvikle prosjektet og aktivitetene
- Sosialagentene fikk en "friere rolle" til å ta tak i konkrete utfordringer og problemstillinger, samt tilføye nye temaer og oppdatere kursrekkene.
 - Dette førte til godt grunnlag til et tettere samarbeid mellom sosialagentene, lærere, skoleledelsen, miljøterapeuter, foreldre og elever.
 - Det førte også i større grad fleksibilitet og effektivitet i å kunne ta raskt tak i saker som hadde potensiale i å eskalere.
- Sosialagentene fungerte som en kontaktperson/brobygger mellom skole, fritidsklubb, foreldre og elever når det gjaldt informasjon som angikk nærmiljøet elevene ferdes i.
- I samarbeid med skole og fritidsklubb, samt innsatsteam, merket sosialagentene at tiltakene var konkrete og effektive. Alle involverte instanser hadde et stort engasjement og en felles forståelse for barnets beste.
- Sosialagentene ble viktige trygghetspersoner og brobyggere, ikke bare for elever, men også foreldre, skole og klubb.
 - Dette kunne føre til at sosialagentene befant seg i unike posisjoner som førte til at vi kunne komme inn på elever som ikke var så "enkle" å komme i kontakt med.
- Tverrfaglig økt kompetanse og kjennskap til involverte tjenester, og en kort vei å ta kontakt med kontaktpersonene v/ de ulike instansene.
- Sosialagentene hadde en effektiv og unik måte å megle i konflikter mellom elever, elever og lærere.
 - Den "frie" rollen sosialagentene har gjør at sosialagentene har mulighet til å kunne følge opp konfliktene i etterkant. Sosialagentene opplevde stort tillit både fra elevene og lærerne.

Selv om prosjektet har lyktes med mye, er det noen utfordringer knyttet til å oppnå full gevinstrealisering. UKEs evalueringsrapport trekker fram følgende begrensninger knyttet til prosjektet:

- «Prosjektets potensiale har blitt noe begrenset av konteksten det har blitt pilotert i med pandemi, samt på grunn av utskiftninger av personale både hos sosialagentene, på skolene og i bydelsadministrasjonene.

- Det har muligens vært en belastning for sosialagentene ved å skulle være på to ulike arbeidsplasser i løpet av uka og samtidig være en konstant trygg og tilgjengelig voksen på skolen og i miljøet rundt
- Til tross for begrensningene viser innsikten at sosialagentene likevel har stor tilstedeværelse i elever og foreldres liv, og det kommer frem at de har bidratt til å øke elevenes sosiale kompetanse og livsmestring, samt på det sosiale miljøet på og utenfor skolen»

Fra prosjektets side, fremstår ressursutfordringer som en av de største hindringene. Skal sosialagentene videreføres og eventuelt utvides til flere skoler, er det behov for økt bemanning og stabil finansiering. I prosjektperioden opplevde prosjektet i enkelte tilfeller utfordringer ved rektorbytte, da finansieringen av sosialagentene er rektors vurdering. At det er rektor ved den enkelte skole som tar disse beslutningene, innebærer også at det er krevende å sørge for en langsiktig forankring fra UDEs side.

Andre utfordringer i prosjektet, som ble løftet fram av sosialagentene, var:

- **Dobbeltroller:** Noen elever/foreldre/ansatte v/skolene visste fortsatt ikke at sosialagentene var ansatt gjennom barnevernet, og samtidig hadde to taushetsplikter å forholde seg til. Ene underlagt barnevern, og den andre skole.
- **Rolleavklaringer:** Ved oppstart var ikke det tydelig hvilken rolle sosialagentene skulle ha i skolen. Det har vært behov for å samarbeide om utvikling av denne rollen i løpet av prosjektperioden. I starten kunne sosialagenten blir satt inn som assistent/vikar, men dette er i dag ikke en del av sosialagentens oppgaver.
- **Fysiske rammer** kunne oppleves som utfordrende ved noen av skolene. Ikke alle sosialagentene hadde en fast plass å bruke til elevsamtaler, møter m.m. I enkelte tilfeller gikk dette ut over sosialagentenes mulighet for å utføre arbeidet.
- **Bekymringsmeldingene** som ble sendt til barnevernstjenesten, var enkelte ganger ikke av god nok kvalitet, som gjorde at bekymringsmeldingene ble ned- eller bortprioritert. Målrettet tiltak som kunne ha blitt satt inn tidlig forsvinner da det ikke blir prioritert der og da. Dette fører til at sosialagentene ikke får gjort jobben sin, og de involverte ikke får den hjelpen de trenger. Tilbakemeldinger fra deltakere i prosjektet, er at disse meldingene utover i prosjektperioden ble forbedret.

Foreldreinvolvering har vært en annen utfordring, da vi ikke har lyktes med å mobilisere enkelte foreldregrupper, noe som har gjort det vanskelig å få til et optimalt skole-hjem-samarbeid. Det er også fortsatt behov for å styrke samhandlingen mellom ulike tjenester for å sikre at alle aktører jobber mot de samme målene på en mest mulig effektiv måte.

Til tross for disse utfordringene har prosjektet vist at systematisk arbeid med sosial kompetanse og tverrfaglig samarbeid gir tydelige og målbare gevinster. Med

riktig støtte og videre utvikling har modellen potensial til å bli en viktig del av skolens og bydelens faste arbeid med tidlig innsats og forebygging.

4.1 Gevinster i egen og/eller involverte virksomheter

Prosjektets leveranser har i stor grad blitt tatt i bruk og har hatt en positiv effekt på skolemiljøet, samarbeid mellom tjenester og tidlig innsats for utsatte elever.

Prosjektet har hatt stor nytteverdi for skoler, elever og foreldre, og de fleste tiltakene er allerede implementert i skolenes praksis. For å sikre varig effekt må skolene og bydelen fortsette å samarbeide, sikre nødvendig finansiering og videreutvikle metodene for å styrke sosial kompetanse og tidlig innsats.

4.2 Overføringsverdi til andre

Prosjektets erfaringer og resultater har høy overføringsverdi til andre bydeler og kommuner som ønsker å styrke samarbeidet mellom skole, barnevern, helse- og sosialtjenester og fritidsarenaer. Modellen kan være særlig nyttig for:

- **Bydeler med levekårsutfordringer**, hvor behovet for tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid er stort.
- **Kommuner med høy andel barn i risiko for utenforskap**, der man ser økende utfordringer med konflikter i skole- og nærmiljøet, mobbing eller kriminalitet.
- **Skoler som ønsker bedre integrering av sosial læring i undervisningen**, men mangler verktøy for å jobbe systematisk med dette.
- **Barnevernstjenester som ønsker en mer forebyggende tilnærming** ved å være tettere tilknyttet skolene.

Selv om prosjektet har vist gode resultater, er det noen utfordringer knyttet til videreføring og spredning:

1. Økonomiske begrensninger:

- Finansieringen av sosialagentene har vært basert på midler fra Groruddalssatsingen. For å videreføre modellen i andre bydeler og kommuner, må det sikres langsiktig finansiering gjennom ordinære budsjetter.
- Noen kommuner eller bydeler kan ha begrensede ressurser til å ansette sosialagenter eller opprette tilsvarende stillinger.

2. Forankring i skoler og bydel:

- For at sosialagentene skal lykkes, må skolene og bydel samarbeide om mål, organisering, rolle- og ansvarsfordeling, implementering og drift.
- Det krever også at bydel og skole samarbeider om organisering av tiltakene, slik som utarbeidelse av årshjul for aktiviteter som berører elevenes timeplan. Modellen har fungert godt i Bydel Alna, men vi vet at andre skoler og bydeler kan ha ulike utfordringer og behov.

Modellen må derfor tilpasses lokale forhold, noe som kan kreve ekstra innsats og ressurser.

- Utvikling av sosialagentrollen, struktur for innsatsteam og samarbeidsformer har vært en lang prosess i samarbeid mellom bydel og skole. Det vil være behov for å bruke god tid på disse prosessene i andre bydeler og skoler, selv om modellen er «ferdig» utviklet.

3. Tverrfaglig samarbeid krever god organisering:

- Å få til et velfungerende samarbeid mellom skole, barnevern, helsetjenester og fritidstilbud krever klare ansvarsfordelinger og gode kommunikasjonsrutiner.
- Dersom tjenestene ikke er vant til å samarbeide, kan det ta tid å bygge en felles forståelse og finne effektive arbeidsformer.

5 BUDSJETT OG REGNSKAP

Fase	Tildelte midler	Total-budsjett	Regnskapsførte kostnader
Planlegging	2 050 000	2 050 000	2 050 000
Gjennomføring	4 050 000	4 050 000	4 050 000
Utvidelse av gjennomføring	1 700 000	1 700 000	1 700 000
Totalt	7 800 000	7 800 000	7 800 000

6 EVALUERING OG LÆRING

Prosjektet har vært gjenstand for kontinuerlig evaluering gjennom intervjuer, spørreundersøkelser og møter med relevante aktører. En ekstern evaluering fra UKE (2021–2022) konkluderte med at prosjektet har hatt stor innvirkning på både elevenes sosiale utvikling og læringsmiljøet.

6.1 Suksessfaktorer

Flere viktige faktorer har bidratt til at prosjektet «Sosialagentene» har kunnet innfri målene om å styrke elevenes sosiale kompetanse, redusere konfliktnivået i skolen og forbedre samarbeidet mellom skole, barnevern og helse.

En av de mest avgjørende suksessfaktorene har vært det tette samarbeidet mellom skolen og bydelstjenestene. Gjennom etableringen av ukentlige elevsaksmøter mellom sosialagenter og skoleledelsen, har det blitt skapt en

struktur for hvordan ulike instanser kan jobbe sammen for å identifisere og følge opp elever med behov for ekstra støtte. Dette tverrfaglige samarbeidet har ført til at problemstillinger blir fanget opp tidlig, og at det settes inn treffsikre tiltak før utfordringene eskaleres. Tidligere har det ofte vært utfordrende å få til et så koordinert samarbeid mellom ulike tjenester, men med sosialagentene som en brobygger har denne samhandlingen blitt vesentlig forbedret.

Tidlig innsats har vært en annen sentral faktor i prosjektets suksess. Ved å identifisere utfordringer på et tidlig stadium har skolene og sosialagentene kunnet sette inn tiltak som hindrer at små problemer vokser seg større. Dette gjelder både individuelle elevutfordringer og mer generelle utfordringer i skolemiljøet. Sosialagentene har hatt mulighet til å jobbe direkte med elever som viser tegn på utenforskap, sosiale vansker eller begynnende problematferd, og de har kunnet koble disse elevene til relevante støtteinstanser raskt. Dette har ført til en mer forebyggende tilnærming enn tidligere, der skolene ofte først har grepet inn når problemer har blitt akutte.

En tredje avgjørende faktor har vært at prosjektet har hatt fleksible tjenester, der sosialagentene har kunnet tilpasse sin innsats basert på behovene på den enkelte skole. Hver skole har ulike utfordringer, og i stedet for en standardisert modell har sosialagentene kunnet justere sitt arbeid i tråd med lokale behov. På noen skoler har hovedfokuset vært på å redusere konfliktnivået i friminuttene, mens det på andre skoler har vært viktigst å jobbe med elevgrupper som sliter med sosiale relasjoner i klasserommet. Dette har gjort at tiltakene har opplevdes relevante og treffsikre, noe som igjen har økt skolens og lærernes oppslutning om prosjektet.

I tillegg har sosialagentene hatt mulighet til å skape sterke relasjoner til elevene gjennom daglig tilstedeværelse på skolene. Det at de er til stede i skolehverdagen, ikke bare som en ekstern aktør som besøker skolen sporadisk, har vært en viktig faktor for at elevene har følt seg trygge på å oppsøke dem ved behov. Mange elever har hatt lav terskel for å ta kontakt med sosialagentene, enten det gjelder å få hjelp med vennskap, håndtere konflikter eller få råd om personlige utfordringer. Dette har vært en stor fordel sammenlignet med tradisjonelle hjelpetjenester, hvor det ofte kreves henvisning eller formelle avtaler for å få oppfølging.

Til slutt har en viktig faktor vært partenes engasjement i prosjektet. I skolene hvor ledelsen aktivt har ledet på prosjektet, har sosialagentene blitt en naturlig del av skolens arbeid, og tiltakene har blitt godt integrert i den daglige driften. På disse skolene har lærerne vært mer involverte og sett verdien av prosjektet, noe som har gjort at de i større grad har samarbeidet med sosialagentene og brukt dem aktivt i arbeidet med elevmiljøet.

Samlet sett har disse faktorene – tett samarbeid mellom tjenester, tidlig innsats, fleksible tiltak, relasjonsbygging og skolens støtte – vært avgjørende for at prosjektet har klart å levere på målene om økt sosial kompetanse, tryggere skolemiljø og bedre samhandling mellom skole og bydel.

6.2 Usikkerhet

Som et innovativt og tverrfaglig prosjekt innebar «Sosialagentene» en viss grad av risiko og usikkerhet knyttet til implementering, samarbeid mellom ulike tjenester og effekten av tiltakene på skolemiljøet. Det ble gjennomført en risikoanalyse i oppstartsfasen, hvor sentrale risikofaktorer ble identifisert, og forebyggende tiltak ble iverksatt. Sosialagentene ble raskt en naturlig del av skolens arbeid, særlig fordi de var fysisk til stede og hadde tett dialog med lærerne. Mens tiltak som krevde aktivt foreldresamarbeid var mer utfordrende. Selv om foreldrekafeer og temakvelder har vært vellykkede for noen grupper, har det vært vanskeligere å engasjere foreldre som i utgangspunktet har lite kontakt med skolen.

Risikofaktor	Vurdert risiko	Tiltak for risikohåndtering	Resultat
Manglende forankring hos skoleledelsen	Moderat risiko	Tidlig involvering av rektorer og skoleledere, tydelig kommunikasjonsstrategi om prosjektets mål og gevinstpotensial.	Skoleledelsen har i stor grad vært engasjert, men i noen tilfeller har det vært utfordringer med å prioritere sosialagentene i en travel skolehverdag.
Tverrfaglig samarbeid fungerer ikke optimalt	Høy risiko	Etablere faste innsatsteam med jevnlig møter og tydelig rollefordeling mellom skole, sosialtjenester og barnevern.	Samarbeidet har gradvis blitt bedre, men ulik forståelse av ansvar mellom tjenester skapte utfordringer i starten.
Motstand fra lærere og ansatte	Moderat risiko	Gjennomføre informasjonsmøter og workshops for å vise hvordan sosialagentene kan støtte lærerne.	Noen lærere var i utgangspunktet skeptiske, men etter å ha sett sosialagentenes effekt i praksis, har de fleste tatt dem godt imot.
Lav deltakelse fra foreldre	Høy risiko	Utvikle lavterskeltilbud som foreldrekafeer og temakvelder, samt aktiv oppsøkende virksomhet mot foreldre	Deltakelsen har økt noe, men enkelte grupper er fortsatt vanskelig å mobilisere
Uforutsigbar finansiering	Høy risiko	Utarbeide planer for videreføring av prosjektet gjennom ordinære driftsmidler eller ekstern finansiering.	Prosjektet har fått midler gjennom Groruddalssatsingen, men det er fortsatt usikkerhet om finansiering for fremtiden.
Manglende effekt av tiltakene	Moderat risiko	Kontinuerlig evaluering og justering av tiltak basert på erfaringer og	Tiltakene har vist positive resultater, men effekten på lang sikt gjenstår å se.

6.3 Viktige funn og læringspunkter

Gjennom prosjektperioden har «Sosialagentene» vist seg å være et viktig tiltak for å styrke barns sosiale kompetanse, redusere konfliktnivået på skolene og forbedre samarbeidet mellom skole, bydel og foresatte. Prosjektet har oppnådd mange av de målene som ble satt ved oppstart, og flere av tiltakene har blitt gdt integrert i skolehverdagen.

Et viktig læringsfunn knyttet til implementeringen av prosjektet, er den økonomiske modellen. Prosjektet innebar en «pukkelkostnad», der skolene og bydelen sammen skulle finansiere sosialagent-ressurser. I ettertid ser vi at avklaringene rundt finansieringen av disse stillingene, i større grad burde ha blitt tydeliggjort tidlig i prosjektet.

En av de mest betydningsfulle gevinstene er den økte tryggheten blant elevene. Tidligere opplevde mange elever friminuttene som en utfordrende arena med høy risiko for konflikter og utenforskap. Etter at sosialagentene ble en del av skolehverdagen, har flere elever rapportert at de føler seg tryggere og har fått bedre verktøy for å håndtere sosiale situasjoner.

Evalueringsrapporten fra UKE viser at det er registrert en positiv utvikling i klassemiljøene, hvor elever viser større forståelse for hverandres behov og har bedre forutsetninger for å løse konflikter på en konstruktiv måte. Videre har lærerne merket en forskjell i klasserommene. Tidligere ble mye av undervisningstiden brukt på å håndtere uro og konflikter mellom elever, noe som påvirket læringsmiljøet negativt. Med sosialagentenes tilstedeværelse har lærerne fått bedre støtte til å håndtere utfordrende situasjoner, og elevene har utviklet bedre evne til selvregulering. Dette har ført til økt konsentrasjon i timene og bedre læringsbetingelser for alle elever. Selv om det fortsatt finnes utfordringer, er det tydelig at prosjektet har bidratt til en positiv utvikling i skolehverdagen.

En annen viktig gevinst er den styrkede relasjonen mellom skolen og bydelens tjenester. Før prosjektet ble startet, var samarbeidet mellom skole, barnevern, skolehelsetjeneste og andre instanser ofte fragmentert, noe som gjorde det vanskelig å gi helhetlig oppfølging til elever med sammensatte behov. Gjennom etableringen av tverrfaglige innsatsteam har det blitt mulig å fange opp utfordringer tidligere, og elevene har fått mer tilpassede tiltak i en tidlig fase. Dette har redusert risikoen for at problemer eskalerer og krever mer inngripende tiltak på et senere tidspunkt.

Foreldreinvolvering har vært et av de mest komplekse områdene i prosjektet. Mens enkelte foreldre har vært svært engasjerte og deltakende i foreldrekaféer og temakvelder, har det vært utfordrende å nå ut til alle. Noen foreldre har språklige eller kulturelle barrierer som gjør det vanskelig å delta i skolens aktiviteter, mens andre har lav tillit til hjelpeapparatet. Likevel har prosjektet vist at strukturerte

tiltak for foreldremobilisering kan ha effekt, og det er etablert metoder og erfaringer som kan videreføres for å styrke skole-hjem-samarbeidet ytterligere.

På et mer systemisk nivå har prosjektet bidratt til å skape en modell for tidlig innsats som kan ha stor overføringsverdi til andre bydeler og kommuner. Erfaringene fra «Sosialagentene» har vist at det å ha en dedikert ressurs på skolene, som fungerer som en brobygger mellom elever, skole og hjelpeapparatet, kan ha betydelig effekt på barnas sosiale utvikling og oppvekstvilkår.

Prosjektet har vist at målrettede tiltak, og systematisk arbeid for å styrke sosial kompetanse og livsmestringsferdigheter, gir effekt.

Selv om prosjektet har hatt stor suksess på mange områder, er det fortsatt noen utfordringer knyttet til videreføring og skalering. Den største usikkerheten er knyttet til finansiering og ressurser, ettersom sosialagentenes arbeid har vært avhengig av midler fra Groruddalssatsingen. Dersom tiltakene skal videreføres som en permanent del av skolenes arbeid, må det sikres stabil finansiering og en tydelig forankring i skoleledelsen. I tillegg vil det være viktig å videreutvikle samarbeidet med fritidsarenaer og frivillige organisasjoner, slik at barn får oppfølging også utenfor skoletiden.

Videre påpeker UKEs evalueringsrapport at det kan være utfordrende for sosialagentene å «være» på to steder samtidig – både i barnevernet og på skolen. Sosialagenten må være bevisst på rollen og personvern i forbindelse med sensitive saker hele tiden. Skolen har ofte spurt om hjelp og informasjon i saker, men sosialagentene kan ikke dele informasjon uten samtykke.

Alt i alt har prosjektet «Sosialagent» oppnådd betydelige gevinster både på individ-, skole- og systemnivå. Det har bidratt til tryggere skolemiljøer, bedre samarbeid mellom aktører og et økt fokus på tidlig innsats. Med videre tilpasning og ressurser har modellen potensial til å skape enda større positive effekter i årene som kommer.